



CODE OF CONDUCT

Etiske retningslinjer for leverandører

C E M O

Godkjent av CEMO AS Styre,
februar 2025

Innledning

Disse etiske retningslinjene (heretter kalt “Retningslinjene”) gjelder for alle leverandører av Cemo (heretter kalt “leverandører” eller “leverandør”). Leverandørene skal sikre at deres underleverandører følger de samme eller tilsvarende tiltak.

Cemos Retningslinjene er basert på vår støtte til FNs bærekraftsmål, Verdenserklæringen om menneskerettigheter (UDHR), FNs barnekonvensjon (UNCRC), Konvensjonen om avskaffelse av alle former for diskriminering av kvinner, FNs Global Compact, samt Den internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO) standarder og anbefalinger.



Mennesker

Diskriminering og personlig integritet

Ingen ansatte skal diskrimineres eller trakasseres på grunn av kjønn, etnisk bakgrunn, nasjonalitet, religion, alder, kaste, slekt, sivilstatus, funksjonsnedsettelse, seksuell legning, helsetilstand, medlemskap i en fagforening eller politisk organisasjon.

Ved oppdagelse av slik diskriminering skal tiltak iverksettes umiddelbart for å beskytte den ansatte, og dette skal følges opp.

Ingen form for fysisk avstraffelse eller overgrep er tillatt. Trusler om slikt, seksuelle overgrep, verbal trakassering eller annen form for ydmykelse er forbudt.

Anstendige arbeidsforhold

Ansettelsesvilkår

Leverandør skal sikre at ansettelsesvilkårene:

- Ikke skaper usikkerhet eller sosial eller økonomisk sårbarhet for de ansatte.
- At arbeidet utføres i henhold til en anerkjent og dokumentert ansettelsesavtale som er i samsvar med nasjonal lovgivning, skikk eller praksis, samt internasjonale arbeidsnormer.

Før ansettelse skal leverandør gi de ansatte informasjon om deres rettigheter, plikter og arbeidsvilkår. Dette inkluderer arbeidstid, lønn og betalingsbetingelser, på et språk de forstår. Ansettelsesvilkårene skal ta hensyn til både kvinner og menn på en måte som støtter dem i deres rolle som foreldre eller omsorgspersoner.

Leverandør må ikke omgå gjeldende regelverk for ansettelsesvilkår gjennom:

- Lærlingsprogrammer uten hensikt om å overføre kunnskap eller tilby fast ansettelse.
- Sesongarbeid eller midlertidige ansettelser som undergraver de ansattes rettigheter.
- Kontrakter for å omgå arbeidstakerbeskyttelse.



Rettferdig kompensasjon

Alle ansatte har rett til rettferdig lønn og sosiale ytelser i samsvar med loven. Lønn skal minst tilsvare nasjonale minstelønnskrav eller bransjestandarder. Hvis det er avvik i lønn eller ansettelse, skal dette baseres på lovgivning eller tariffavtale. Lønn skal utbetales i sin helhet, til rett tid og i lovlig betalingsmiddel.

Rimelige arbeidstider

Leverandør skal sikre at ansatte ikke arbeider mer enn 48 timer per uke, med mindre nasjonale lover, bransjestandarder eller tariffavtaler tilsier noe annet i tråd med ILOs rammer. Overtid skal kun forekomme unntaksvis, være frivillig, og ikke føre til uakseptable arbeidsmiljørisikoer.

Helse, sikkerhet og arbeidsmiljø

Arbeidsplassen skal være trygg, og de ansattes helse skal ivaretas. Leverandøren skal ha klare, omfattende og godt kommuniserte rutiner for helse, sikkerhet, brannvern og beredskap. Det skal utnevnes en representant fra ledelsen som arbeider med helse- og sikkerhetsspørsmål.

Barnearbeid

Cemo aksepterer ikke barnearbeid. Dette skal kontrolleres og følges opp av alle underleverandører. Ingen ansatte under 15 år skal jobbe hos noen av selskapets leverandører eller underleverandører. Dersom strengere krav er fastsatt i nasjonal lovgivning, skal disse kravene ha forrang. Eventuelle unntak må godkjennes av ILO. I tilfeller der den nasjonale aldersgrensen er under 18 år, skal leverandørene spesielt vurdere unge arbeidstakere med hensyn til begrenset arbeidstid og mulighet for å fullføre utdanningen. Et barns rett til lek og frihet skal ikke hindres. Selskapet og dets underleverandører skal ha rutiner på plass som gjør dem i stand til å undersøke og sikre at det ovennevnte overholdes.



Leverandør skal etablere rutiner for aldersverifisering som en del av rekrutteringsprosessen, som på ingen måte kan være nedverdiggende eller respektløs for den ansatte. Dersom barnearbeid allerede finner sted, skal umiddelbare tiltak treffes. Barnearbeid skal opphøre umiddelbart, og en handlingsplan i samsvar med anbefalingene fra UNICEF og Redd Barna skal utarbeides, med barnets beste i fokus. De aktuelle barna skal gis muligheten til å gå på skole i en periode som er i samsvar med kravene til obligatorisk skolegang. Når det er hensiktsmessig, skal leverandøren tilby arbeid til voksne familiemedlemmer i barnets husholdning.

Spesiell beskyttelse for unge arbeidstakere

Leverandør skal sikre at unge personer ikke jobber om natten, og at de beskyttes mot arbeidsforhold som kan skade deres helse, sikkerhet og utvikling. Deres arbeidstider skal ikke påvirke deres skolegang eller deres mulighet til å dra nytte av utdannings- og opplæringsprogrammer og skal godkjennes av den kompetente myndigheten.

Tvangsarbeid

Leverandør kan ikke engasjere seg i eller støtte noen form for tvangsarbeid, enten direkte eller indirekte. Tvangsarbeid betyr at en ansatt blir tvunget til å jobbe under fysisk, psykisk eller økonomisk tvang. Dette inkluderer nedverdiggende behandling eller verbale overgrep. Ingen form for tvangsarbeid, ufrivillig arbeid eller lønnsslaveri kan forekomme. Dette gjelder for alle ansatte på arbeidsplassen. En ansatt har rett til å si opp sitt arbeid og forlate arbeidsplassen ved slutten av arbeidsdagen.

Ansatte kan ikke tvinges til å betale noen form for depositum eller tvinges til å levere fra seg identifikasjonsdokumentene til en arbeidsgiver. Ansatte skal være frie til å avslutte sitt arbeidsforhold etter en rimelig oppsigelsestid.



Forretningsetikk

Lovgivning

Leverandører og deres underleverandører må overholde nasjonale lover i sitt respektive land der de opererer. Dersom noen av kravene er i konflikt med prinsippene definert i denne Kodeksen, skal det strengeste kravet gjelde. Dersom en slik konflikt oppdages, skal leverandøren informere Cemo om dette.

Foreningers frihet og retten til kollektiv forhandling

Leverandør må:

- Respektere de ansattes rett til å danne fagforeninger på en fri og demokratisk måte,
- Ikke diskriminere ansatte basert på medlemskap i fagforening.
- Respektere de ansattes rett til kollektive forhandlinger.

Leverandøren kan ikke hindre representanter for ansatte i å ha kontakt med ansatte på arbeidsplassen eller å samhandle med dem.

For virksomheter i land der fagforeninger er ulovlige eller der fri og demokratisk fagforeningsvirksomhet ikke er tillatt, skal leverandøren tillate ansatte å velge sine egne representanter, som arbeidsgiveren kan ha en dialog med angående arbeidsmiljøspørsmål.

Beskyttelse av miljøet og dyrevelferd

Produksjonen må ikke være i strid med nasjonal lovgivning eller internasjonale forskrifter som gjelder for beskyttelse av miljøet og dyrevelferd. Leverandør skal være bevisst på sin påvirkning på miljøet og treffe nødvendige tiltak for å unngå skade på miljøet og redusere negativ påvirkning. Leverandør må treffe nødvendige tiltak for å forhindre eller minimere negative effekter på samfunn, naturressurser og det generelle miljøet, inkludert klimaavtrykk.

Rutiner og forskrifter for avfallshåndtering og disponering av kjemikalier og andre farlige stoffer, inkludert behandling av utslipp, må etableres og minst oppfylle lovkrav. Miljøhensyn skal ivaretas gjennom hele verdikjeden, ikke bare i selskapets egen virksomhet. Lokale, regionale og globale miljøutfordringer må vurderes.

Etisk forretningsadferd

I all sin virksomhet skal leverandør følge en politikk mot bestikkelser og korrupsjon. Leverandør eller dens ansatte skal ikke være involvert i eller på annen måte deltatt i noen form for korrupsjon, utpressing eller underslag. Det må aldri tilbys, gis eller mottas noen form for urimelige økonomiske eller andre insentiver.

Leverandør må alltid være transparent og, så langt det er mulig, kunne redegjøre for produksjonskjeden. Leverandør skal alltid gi korrekt informasjon om sin virksomhet i samsvar med gjeldende regler og bransjepraksis. Villedende informasjon vil ikke bli tolerert.

Leverandør skal samle inn, bruke og på annen måte behandle personopplysninger (inkludert fra ansatte, forretningspartnere, kunder og forbrukere i sin innflytelsessfære) med nødvendig forsiktighet. Innsamling, bruk og annen behandling av personopplysninger skal være i samsvar med lover og forskrifter som for eksempel personvernforordningen (GDPR) om personvern og informasjonssikkerhet.

Overholdelse

Underleverandører

Leverandør er ansvarlig for å sikre at også deres underleverandører overholder denne Kodeksen, i tillegg til seg selv. Leverandør må være klar over hvor i produksjonskjeden og/eller forsynings- eller leveringsprosessen avvik fra denne Kodeksen kan oppstå. Det skal kunne demonstreres hvilke tiltak som er tatt for å håndtere og minimere slike risikoer. I land med stor fattigdom og andre utfordringer for å oppfylle menneskerettighetene, forventes det at leverandør og underleverandører arbeider med kontinuerlige forbedringer sammen med myndigheter og andre organisasjoner.

Rapportering og verifisering

Ved forespørsel fra Cemo, skal leverandør fremlegge dokumentasjon som viser at de overholder denne Kodeksen. Dette inkluderer dokumentasjon om:

- Leverandørs tiltak for å sikre etterlevelse av denne Kodeksen, og
- Leverandørens tiltak for å sikre at alle underleverandører etterlever denne Kodeksen gjennom hele leverandørkjeden, fra primærproduksjon til det ferdige produktet som leveres til Cemo.



Revisjoner

Revisjoner vil bli gjennomført basert på en intern risikovurdering av alle leverandører til Cemo. Dersom Cemo vurderer at en leverandør har en moderat eller høy risiko for ikke å etterleve denne Kodeksen, skal leverandøren etter forespørsel gi Cemo, eller de som er autorisert av Cemo, gratis tilgang til sine fasiliteter og alle relevante opptegnelser for inspeksjon og overvåking.

Brudd på etterlevelse

Vi aksepterer ikke at en av våre leverandører:

- Legger fram falsk informasjon, enten muntlig eller skriftlig
- Tilbyr eller mottar bestikkelser eller er involvert i noen form for korrupsjon
- Unnlater å gjennomføre forbedringer ved avvik innen et avtalt tidsrom uten en rimelig forklaring
- På annen måte demonstrerer at de ikke deler vår tilnærming til bærekraftig virksomhet og dermed ikke respekterer Cemo sine etiske retningslinjer

Alle de nevnte tilfellene gir tilstrekkelig grunnlag for å avslutte samarbeidet med leverandør.

